

Asia: VN/11385/2020

Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallisen ilmasto- ja energiastrategian luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan taho

Toimiala- tai etujärjestö

Mikäli vastasit "muu taho", voit tarkentaa vastaustasi tässä

-

LAUSUNTO

-

• **Mikäli vastasit yhtyäsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse**

-

1) Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielujen kasvattaminen (strategian luku 2.1)

-

Avoin vastaus kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja nielujen kasvattamista koskien

Strategia kokoaa laaja-alaisesti Suomen toimet ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiseksi. Strategiaa voidaan pitää varsin kunnianhimoisena tavoitteiltaan. Pidämme hyvänä, että linjauksissa korostetaan EU:n päästökaupan merkitystä ensisijaisena teknologianeutraalina päästövähennyskeinona päästökaupasektorilla. On huomioitava, että kaikissa taustaselvityksen skenaariossa käytetyt päästöoikeuden hintaskenaariot ovat maltillisia. Huomioon on otettava lisäksi mahdollisuus, että hintatasot ovat jo ennen 2030 merkittävästi korkeammalla tasolla.

EU:n uuden päästökaupan toteutuminen osana 55-valmiuspakettia on toistaiseksi vielä hyvin epävarma ja neuvottelut ovat kesken. Myös päästökauppajärjestelmän todellinen vaikutus Suomessa on hyvin epävarma. Teollisuusliitto ilmaisee huolensa päästökaupan laajentamisen vaikutuksista suomalaisten palkansaajien ostovoimalle ja vientiteollisuuden kilpailukyvyille.

2) Uusiutuvan energian edistäminen (strategian luku 2.2)

-

Avoin vastaus uusiutuvan energian edistämistä koskien

Pidämme myönteisenä, että strategian yhtenä toimenpiteenä on teknisten nielujen kehittämiskäytösten tapojen selvittäminen. Lisäksi myönteistä on biopolttoaineiden jakeluvaihteen nosto 34 %:iin. Tämä osaltaan vahvistaa Suomen energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta.

3) Vety ja sähköpolttoaineet (strategian luku 2.3)

-

Avoin vastaus vetyä ja sähköpolttoaineita koskien

Ilmasto- ja energiastrategian luonnoksessa todetaan, että päästöttömän vedyn ja sähköpolttoaineiden käyttö pyritään suuntaamaan ennen kaikkea Suomessa toimivan teollisuuden, liikenteen ja energiajärjestelmän tarpeisiin. Tämä linjaus on oikea.

Teollisuusliitto kannattaa monipuolisia toimia vetytalouden, sähköpolttoaineiden ja hiilidioksidin, talteenoton ja hyödyntämisen sekä varastoinnin edistämiseksi.

Vedyn rooli tulee tulevaisuudessa korostumaan. Vedyllä on roolia myös huoltovarmuuteen liittyvissä kysymyksissä. Tästä syystä vetyklusterin kehittäminen on Suomelle strateginen intressi.

Vetyteollisuuden kehittämistä pitää tukea ja vahvistaa valtiovallan toimesta, jotta alan klusteri saadaan toimimaan täysimittaisesti. Tämä edellyttää pitkäjänteisiä toimia, joilla edistetään vihreää siirtymää ja kunnianhimoisia kansainvälisiä sekä kansallisia ilmastotavoitteita. Tämä vaatii tutkimus- ja kehitysinvestointien lisäksi myös resursseja alan osaamiseen.

4) Energiatehokkuuden edistäminen (strategian luku 2.4)

-

Avoin vastaus energiatahokkuuden edistämistä koskien

Energiatehokkuutta edistetään tällä hetkellä Suomessa monin toimin, kuten energiatehokkuussopimusten ja vapaaehtoisten sekä pakollisten energiakatselmusten kautta. Nämä ovat hyviä ja kannatettavia toimia. Suomi on energiatehokkuudessa monessa suhteessa maailman kärjessä.

Teollisuusliitto pitää kannatettavana energiatehokkuusinvestointeja pieni- ja keskituloisille kotitalouksille mahdollistavia tukitoimia, kuten energiaomavaraisuuslainoja. Teollisuuden hukkalämpöjen parempi hyödyntäminen vaatii lisäselvityksiä.

5) Energian toimitus- ja huoltovarmuus (strategian luku 2.5)

-

Avoin vastaus energian toimitus- ja huoltovarmuutta koskien

Euroopan ja Suomen turvallisuustilanne on olennaisesti muuttunut. Sillä on vaikutuksia energiakaupalle. Venäläisestä fossiilisesta energiasta irtautuminen on välttämätöntä. Sen korvaamiseksi pitää siirtymäkauden aikana osaltaan pystyä käyttämään enemmän kotimaista energiaa, kuten puuhaketta ja energiaturvetta.

6) Ydinenergian käyttö (strategian luku 2.6)

-

Avoin vastaus ydinenergian käyttöä koskien

Teollisuusliitto pitää ydinenergian käyttöön liittyviä linjauksia perusteltuina. Teollisuusliitto katsoo välttämättömäksi teollisuuden päästövähennyksiin johtavien investointien ja vihreän teollisuuden kehittymisen kannalta, että Suomeen rakennetaan jatkossakin lisää päästötöntä perusvoimantuotantoa. Hyvää strategiassa on uusien teknologioiden, kuten niin sanottujen pienten ja modulaaristen reaktoreiden (SMR) huomioiminen lainsäädännön uudistuksessa.

7) Energiamarkkinoiden kehittäminen (strategian luku 2.7)

-

Avoin vastaus energiamarkkinoiden kehittämistä koskien

Teollisuusliitto pitää välttämättömänä sähköntuotantokapasiteetin lisäämistä edelleen. Teollisuusliitto korostaa sähköntuotannon epätasaisuuden aiheuttamia ongelmia teollisuustuotannon kannalta ja pitää haasteellisena sitä, että tälläkin hetkellä kulutushuippujen aikana Suomi joutuu tuomaan sähköä ulkomailta.

8) Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky (strategian luku 2.8)

-

Avoin vastaus tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä koskien

Suomen hallitus on panostanut voimallisesti energia- ja vähähiiliteknologioiden edistämiseen. Lisäksi se resursoi tuntuvasti demonstraatiohankkeisiin. Elvytyspaketin myötä Työ- ja elinkeinoministeriön käytettävissä on 450 miljoonan euron rahoitus energiateknologian demonstraatiohankkeisiin vuosina 2022–2023. Vihreää siirtymää tukevaan tki-toimintaan on Suomen kestävä kasvun ohjelmassa varattu rahoitusta 192 miljoonaa euroa sekä kestävä kasvua ja digitalisaatiota tukeviin tutkimus- ja innovaatioinfrastruktuuri-investointeihin 75 miljoonaa euroa. Tätä on pidettävä merkittävänä tukena. Riittävän vaikuttavuuden takaamiseksi on olennaista, että elvytyspakettirahoituksen päättymisen jälkeenkin demonstraatiohankkeille löytyy riittävä rahoitusta.

9) Verotus (strategian luku 2.9)

-

Avoin vastaus verotusta koskien

Pidämme pääosin riittävinä nykyisiä verotuslinjauksia. Verotuet suomalaisen teollisuuden sähköistämisen edistämiseksi tulee pitää mahdollisimman laajana kattaen muun muassa petrokemianteollisuuden.

10) Ilmastonmuutokseen sopeutumisen vahvistaminen (strategian luku 2.10)

-

Avoin vastaus ilmastomuutokseen sopeutumista koskien

Saha- ja talonrakennusteollisuuden korkealaatuisen raaka-aineen saatavuus voi vaarantua ilmaston lämpenemistä seuraavien vieraslajien, kasvitautien ja tuhohyönteisten levitessä suomalaisin talousmetsiin. Osana ilmastonmuutokseen sopeutumista näiden haittojen torjuntaa metsien biologista resilienssiä (esim. monimuotoisuutta) tulee vahvistaa.

Sään ääriolosuhteet lisäävät onnettomuus- ja ylivuotoriskejä myös teollisuudessa. Teollisuusliitto pitää tärkeänä näiden riskien kartoittamista ja ennaltaehkäisyä. Sään ääriolosuhteet voivat aiheuttaa vahinkoa myös talousmetsille.

11) EU-vaikuttaminen (strategian luku 2.11)

-

Avoin vastaus EU-vaikuttamista koskien

EU:n päästötavoitteiden kiristyessä mahdollisia joustomahdollisuuksia tulee pyrkiä lisäämään. Muuttunut maailmanpoliittinen tilannekin voi vaatia nopeita ja joustavia toimia.

Kestävää uusiutuvaa energiaa ja negatiivisten päästöjen teknologioita tulee ilmastokriisin olosuhteissa tukea.

1) Ilmastotavoitteiden saavuttaminen (strategian luku 3.1)

-

Avoin vastaus ilmastotavoitteiden saavuttamista koskien

-

2) Valtiontalousvaikutukset (strategian luku 3.2)

-

Avoin vastaus valtiontalousvaikutuksia koskien

-

3) Kansantalousvaikutukset (strategian luku 3.3)

-

Avoin vastaus kansantalousvaikutuksia koskien

-

4) Perus- ja ihmisoikeusvaikutukset (strategian luku 3.4) sekä sukupuolivaikutukset (strategian luku 3.5)

-

Avoin vastaus perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia sekä sukupuolivaikutuksia koskien

-

5) Vaikutus energijärjestelmään (strategian luku 4)

-

Avoin vastaus energijärjestelmävaikutuksia koskien

Ilmasto- ja energiastrategian luonnoksen hypoteesina on, että Suomi saa uutta päästötöntä ydinvoimatehoa 1200 MW vuonna 2032. Fennovoiman hankkeen kariuduttua, tulee nopealla aikataululla ratkaista, miten korvata energiavaje.

Suomen vetyst strategia

-

Avoin vastaus Suomen vetyst strategiaa koskien

-

Avoin vastaus muita Ilmasto- ja energiastrategian osia koskien

-

Kauppinen Veli-Matti
Teollisuusliitto ry.